

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

19. An qui unico impetu profert in servos plures injurias, vocando illos fures, sodomitas &c. an inquam, aperienda sit quantitas, & numerus injuriarum, & etiam personarum; vel suffiat accusare se ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

tria vasa argentea trium Dominorum, vnum peccatum committeret, & sufficienter confiteretur, dicens semel furatus sum materiam grauem. Ita docet Verriell. in quest. moral. tractat. 8. quest. 17. numer. 2. & Martinus de San Ioseph in mon. confess. tom. 1. lib. 1. tractat. 1. numer. 7. & S. vbi etiam probabiliter docet num. 9. Que es lo mismo quando vno uno pollution con obiecto de muchas casadas, que no tiene obligacion a dezir el numero, bastara, que confesse la polucion y el pensamiento con casadas: y aun es probable que si uno por obiecto muchas casadas, o monjas, que cumplira con dezir, que uno por obiecto muger casada, o Monja, porque los obiectos, que solamente son diversos en numero, no multiplican los pecados, sino solamente los agrauan.

9. Et tandem nota, quod ego olim probabiliter docui non esse necessarium explicare in confessione gradus consanguinitatis, vel affinitatis personæ, ad quam quis luxuriose accessit; Et præter Doctores Epilogo summarum part. 2. tract. 1. sect. 1. disputat. 7. circa circumstantiam, & me citato Remigius in pract. confess. trat. 10. cap. 7. §. 9. numer. 8. & me citato Ioannes Henriquez in pract. quest. sect. 8. quest. 14. numer. 21. & me citato Martinus de San Ioseph in man. confess. tom. 1. lib. 1. tractat. 10. de penit. numer. 20. & me citato Marcus Serius tom. 1. dist. 4. disput. unic. quest. 24. numer. 33. & me citato Mazuchellus de casibus referuatis disputat. 21. cap. 4. difficult. 5. numer. 28. vbi sic ait; His tamen non obstantibus alij satis probabiliter respondent, penitentem non teneri per se loquendo explicare circumstantiam consanguinitatis, aut affinitatis, neque diuersitatem graduum. Quorum ratio est, quia incestus inter consanguineos & affines non differunt specie in genere moris. Vnde in hac sententia, si quispiam habuisset copulam cum forore, satisfaceret, si in confessione diceret, commisi incestum, absque eo, quod explicaret personam sibi coniunctam.

10. Neque obstat grauiorem esse illum incestum, qui cum matre, vel filia fuit commissus quæ cū forore vxoris; cum enim grauitas hæc augeat malitiam intra eandem speciem, inde est, vt non sit necessario confitenda. Sicut grauius peccatum est furtum mille aureorum, quam centum, & tamen quantitas non est explicanda in confessione; sed satis est dicere furtiui materiam notabilem. Ita ille; qui tamen subdit, quod aliquando ratione referuatis esset explicandus gradus si in aliqua Dicecesi incestus in primo, & secundo gradu fuerit referuatus. Quomodo qui rem habet cum Moniali, per se loquendo satisfacit, si dicat, se copulam habuisse cum obstricta voto castitatis. Et qui carnaliter cognoscit virginem consentientem, satisfacit si dicat, se fuisse fornicatum. Per accidens tamen, & ratione referuatis aliquando est explicanda circumstantia personæ, quod sit Monialis, vel quod sit virgo, puta si concurat necessitas confitendi inferiori Confessori non habenti facultatem absoluedi à referuatis.

11. Caterum si penitens confitetur superiori habenti facultatem à referuatis absoluedi, satisficeret dicendo commisi incestum, retenta sententia probabili, quod gradus non sint explicandi; fornicatus sum, licet persona esset virgo; vel obstrictam voto castitatis carnaliter cognoui, licet persona esset Monialis. Et ratio est, quia respectu superioris habentis facultatem ab illo peccato absoluedi, casus ille non dicitur amplius referuatus: Sed si non est referuatus penitens satisfacit, ita

confitendo; ergo etiam tunc. Tum quia referuatio non addit maiorem malitiam: tum quia si circumstantia personæ est confitenda, vel hoc est ad tollendam culpam, vel ad tollendam referuationem. Non primum, quia culpa sufficienter explicatur, vt probatum est. Neque secundum, quia si penitens superiori confiteretur sua peccata, & inculpabiliter obliuisceretur illius peccati referuati, puta incestus cum matre, vel cum forore, tolleretur referuatio.

12. Et sic potest peccatum hoc vnicuique Confessori confiteri. Ergo multo magis ea tolletur, si peccatum ipsum aperiat, dicendo incestum commissi. Et hæc omnia docet Mazuchellus, quæ sunt nimis notanda à Confessoribus.

RESOL. XIX.

An qui unico impetu profert in seruos plures iniurias, vocando illos fures, sodomitas, &c. an, inquam, aperienda sit quantitas, & numerus iniuriarum, & etiam personarum, vel sufficiat accusare se iniuriam grauem intulisse alicui, non explicando iniurias, neque personas?

Et quid, si quem Hereticum, aut patriæ proditorem, aut quid aliud simile appelles? Et an omnes contumeliae sint eiusdem speciei? Et doctrina supradicta prima questionis applicanda, & practicanda est in detractionibus, & sic à multis scrupulis, & interrogationibus immunes Confessarij erunt. Ex part. 1. tr. 7. Ref. 28.

§. 1. Quoad primum respondent aliqui affirmatiue. Sic Ioan. Yribarne tom. 2. in 4. sent. dist. 17. disp. 1 §. sect. 8 [Percontaberis (ait) qui in vno tempore plures iniurias vni dicit, quot committit peccata? Respondeo, quod si iniuriæ prolatae sint specie distinctæ, vt tu es fur, & Iudæus; tunc eiusmodi duæ iniuriæ erunt plura peccata.] Sic etiam ait Nauarr. c. 6. n. 18. Megala in 1. p. inst. Confess. lib. 5. c. 12. num. 2. & Henriquez lib. 5. c. 8. n. 3. Idem etiam docet Sanchez in summ. lib. 1. c. 3. n. 39 ex alio principio; & nouissimè Sancius dist. 6. num. 1. & 2. cum Tannero in 2. 2. disp. 4. q. 2. dub. 4. num. 55.

2. Ego verò contrariam sententiam sustinendam esse iudico, quam sequitur Zerola in praxi penitent. c. 1. 2. q. 4. 8. Et ratio est: quia omnes contumeliae sunt eiusdem speciei. Ita Caiet. in 2. 2. q. 72. art. 1. Sotus de iustit. lib. 5. q. 9. art. 1. Emmanuel Sa vera, contumelia, n. 1. Molina tom. 5. tract. 4. disp. 19 n. 3. Azor. p. 3. lib. 13. c. 5. dub. 1. & Reginald. tom. 2. lib. 24. c. 5. n. 102. vbi in terminis ponit decisionem nostram: quæstionis; post mediū asserit enim: [Tertium documentum est, omnes contumeliae eiusdem speciei esse: quia quamuis in cæteris diuersitas cernatur, conueniunt tamen in ratione formalis, quæ est intentio auferendi alteri suum honorem. Vnde sequitur, satis esse in confessione dicere: Toties contumelia affeci meum proximum, nec requirit, vt dicatur: Illum vocaui ebrium, scurram, aduleterum, &c. Nisi quod, vt addit Sotus, aliquando contumeliae grauitas tantum augeri possit, vt eius expressio sit de necessitate confessionis, vt si quem Hereticum, aut patriæ proditorem, aut quid aliud simile appelles.]

3. Sed hæc limitatio Soti, quam etiam sequitur noster P. Molfes, 10. 1. tract. 12. c. 22. n. 191. procedit in opinione illorum, vt notat Azorius vbi supra, qui putant circumstantias aggrauantes esse in confessione aperiendas, Ego verò, qui tantum circumstantias mutantes speciem, in confessione manifestandas esse puto, assero simpliciter non esse necessarium, con-

Sup. his contumeliis in Re. præteritis §. 1. & 3. & infra in Ref. 13. c. 5. dub. 1. & Reginald. tom. 2. lib. 24. c. 5. n. 102. 37. text. ita: tunc post mediū §. ult. verf. Et ideo. & in Ref. 163. §. Quid rectorio. & in Ref. 165. §. In Ref. 28. & hic infra in Ref. 30 §. ult.

tra Sotum, & Reginaldum, explicare contumelias graves, sed satis esse dicere: Toties contumelia affecti Petrum, Ioannem, &c.

Sup. hoc in Ref. 1. not. pr. et citat. § 2. & in Ref. 3 in eodem §. 4. Notent Confessarij, quod etiam hæc doctrina est applicanda, & practicanda in detractionibus; & sic à multis scrupulis, & interrogationibus immunes erunt. Vide Bonac. *tr. de Sacram. disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. 2. §. 3. difficult. 3. num. 17* qui nostram sententiam probabilem vocat. Aliqua etiam, quæ ad hanc materiam pertinent, reperies in *trati. 4. de Sacram. tertie huius Operis Partis, * Resol. 67.*

* Quæ hic est infra Ref. 165.

RESOL. XX.

Virum, ita ut in superiori casu sentiendum sit, quando quis infert iniuriam pluribus personis an vero sit necessarium explicare in confessione numerum personarum?

Sed resolutio huius casus pendet ex illa questione, utrum in eodem actu possint dari plures malitie, solo numero distinctæ? Ex part. 1. tr. 7. Ref. 29.

§. 1. **E**xplicandum esse censuit Yribarne in 4. sent. disp. 17. disp. 1. §. sect. 8. to. 2. nam, dum eadem iniuria in plures est prolata, tot peccata committuntur, quot personæ afficiuntur tali iniuria: damna siquidem causata in fama & honore, eatenus iuxta numerum personarum numerantur, ut nequeant cadere sub vnica exultatione, perinde atque damnum illatum in vita. Ita enim sentit Bonacia *de Sacram. disp. 5. q. 5. sect. 2. punct. 2. §. 3. diff. 3. n. 16.* vbi ait, qui pluribus iniuriam intellit, teneri numerum personarum exprimere: non, quia pluritas personarum, præcisè, sit circumstantia mutans speciem; sed, quia est obiectum terminans, & determinans ipsum actum, ut aliquid spectans ad ipsius substantiam quasi indiuiduam: cum autem ipse actus indiuidualis exprimendus sit in confessione, & hic exprimi sufficienter nequeat, non expresso numero personarum; sequitur, numerum personarum exprimendum esse. Et in terminis hanc opinionem sequitur, præter Zerolam in *praxi panit. cap. 12. q. 4. 8.* & Henriquez *lib. 5. c. 5. n. 4.* sequitur, inquam, Valquez, *vbi infra,* & Tannerus in 2. disp. 4. q. 2. dub. 4. n. 55.

Sup. hoc in Ref. seq. in principio, & ex consequentibus in multis alijs Ref. illi frequentibus. 2. Sed resolutio huius casus pendet ex illa celebri questione, utrum in eodem actu possint dari plures malitie, solo numero distinctæ? Negat P. Suar. in 3. p. re. 2. disp. 22. sect. 5. n. 4. Affirmat Valquez etiam in 3. p. rom. 4. q. 9. art. 1. dub. 4. n. 4. Sed, licet Suarez teneat negatiuam sententiam asserit tamen, confitendum esse necesse non numerum personarum. Sed magis consequenter loquitur Valquez: nam n. 8. ait: [Hoc dixerim in opinione hac, quam credo probabilior, in eodẽ actu esse posse duplicem malitiam solo numero differentem; cuius contrarium non existimo improbabile: & secundum illam tenentur, qui eam sequuntur, dicere, eam circumstantiam non esse necessariò explicandam.] Vbi vides, eos, qui tenent, in eodem actu nõ esse posse plures malitias solo numero distinctas, quam opinionem probabilem vocat Valquez, debere dicere in nostro casu, circumstantiam, & numerum personarum non esse in confessione aperiendum; iuxta sententiam, quam sequimur, circumstantias aggravantes non esse aperiendas in confessione.

3. Dices: Vnitas peccatorum non tantum defumi debet ex vnitate actionis; sed etiam ex multiplicitate personarum, circa quas versatur actio: sed in proposito casu reperiuntur plures personæ, & plura subiecta, circa quæ versatur illa iniuria: ergo sunt plura numero peccata. Respondeo, vnitatem, & multiplicitem peccatorum defumi ex vnitate, & multiplicitate personarum, & subiectorum, quando actio fit succes-

siuè circa plures personas, non quando fit tota simul circa plures personas, ut in nostro casu: quando enim quis fert iniuriam erga decem homines, illa iniuria respicit illos decem homines; per modum vnus obiecti, & ideo vnica habitudine transcendentali ad illos tenet. Quapropter, licet vnusquodque ex his obiectis per se possit terminare actum sibi ad quantum, & ita possent esse ad alia obiecta plures respectus distincti; tamen ut cadunt sub tali actu, nullum illorum obiectorum per se sufficit ad terminandum aliquem respectu illius actus, sed solum omnia coniunctim. Ergo, &c. Sed, his non obstantibus, contrariam sententiam cum Valquez, tenendam esse puto, & eum citatis DD. Sed ad alia deueniamus.

RESOL. XXI.

Virum in eodem actu possint dari plures malitie solo numero distinctæ, & in confessione aperiendæ?

Et de hac questione pendet decisio multorum casuum in praxi sæpius occurrentium.

Et inter alia, que ex doctrina supradictæ questionis inferuntur, septem casus assignantur in totum huius Resolutionis.

Et tandem notatur, quod si quis vno icu tres occideret Clericos, in tres excommunicationes incurreret.

Idem est dicendum de irregularitate.

Secus autem si ter percuteret Clericum, nam tunc tantum incurreret excommunicationem. Ex part. 3. tr. 4. Ref. 163. alias 164.

§. 1. **D**E hac questione pendet decisio multorum casuum in praxi sæpius occurrentium. Partem negatiuam tenet Filliucius *to. 2. tr. 2. c. 8. n. 320.* Layman in *Theol. mor. lib. 1. trati. 3. c. 3. n. 2.* Duadus in *Bull. Con. l. 3. §. 3. q. 2. n. 3.* Megala in 1. part. lib. 5. c. 12. n. 4. & Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 22. sect. 5. n. 33. vbi tamen asserunt, in hoc casu debere explicari eas circumstantias in confessione, non, quia multiplicent peccata, sed, quia a: gent peccati grauitatem. Et ratio est, quia licet actus tendat in plura obiecta materialiter distincta, non tamen tendit in illa per modum plurium, sed per modum vnus.

2. Sed qui probabiliter tenet circumstantias aggravantes non esse in confessione explicandas, poterit consequenter sine peccato in tali casu istas reticere, quod minimè dicendum est. Et ideo affirmatiuam sententiam amplectendam esse puto, quam etiam tenui in *tr. de circumstantiis resol. 29.* cum Valquez, cui nunc addo Salas in *part. 2. tr. 1. 3. disp. 3. sect. 2. n. 19.* Azorium *tom. 1. lib. 4. c. 4. ques. 5. §. 6.* Henriquez *l. 5. c. 5. n. 4.* Pelantium in *addit. ad 3. p. q. 10. disp. 3.* Yribarne in 4. sent. tom. 2. disp. 17. disp. 1. §. sect. 8. Clauem in *Regiam lib. 2. c. 5. n. 14.* & alios. Dico igitur, quod in eodem numero actu physico reperiuntur plures malitie morales numero distinctæ, & consequenter censentur plura numero peccata, quæ omnino sunt in confessione explicanda.

3. Ex hac secunda opinione inferitur.

Primò, quod qui statuit totam Quadragesimam vnico voluntatis actu non ieiunare, tot peccata committere, quot sunt dies Quadragesimæ, & idem dicendum est de eo qui statuit omittere Missam, vel Officium diuinum per totum annum; aut habuit voluntatem occidendi multos homines, quod etiam intellige de simplici complacentia voluntatis, ac delectationis morose. Vnde si quis de præsentis sibi complacere, seu delectetur morosè, de triplici actu nefando antea habito committere tria peccata delectationis morose numero distincta, & in confessione aperienda. Vide Mollesium in *sum. tom. 1. tr. 8. c. 7. n. 19.* Salas in *p. 1. tr. 1. 3. disp. 5. sect. 6. n. 6.* Pelantium in *addit. ad 3. part. q. 10. disp. 3.* & alios.